

גליון יט | פרשת בהעלותך | תשפ"ב

מזוסר
כליות

דָּבָר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אִישׁ אִישׁ כִּי יִהְיֶה טָמֵא לִנְפֹשׁ אוֹ בְּדֶרֶךְ רַחֲקָה לֶכֶם אוֹ לְדַרְתֵּיכֶם וְעָשָׂה פֶסַח לָהּ (ט, י).

בית ישראל (בהעלותך תשכ"ד)

אמרים שנאמרו בעתות רצון

וַיֹּאמְרוּ הָאֲנָשִׁים הִנֵּה אֵלֵינוּ אֲנִיחֵנוּ טְמֵאִים
לְנֶפֶשׁ אָדָם לָמָּה נִגְרַע לְבַלְתִּי הַקָּרִיב אֶת קֶרְבֵּן ה'
בְּמַעַדוֹ בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (ט, ז).

וקשה מה השאלה למה נגרע הרי הם עצמם אמרו את הסיבה, אנוני טמאים לנפש אדם. ומה טענתם?

אלא שיש מחלוקת בגמרא (ראה סוכה כה, ב) מי אלו היו הטמאים שבאו אל משה, "ויהי אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם" וגו' אותם אנשים מי היו? נושאי ארונו של יוסף היו דברי ר' יוסי הגלילי, רבי עקיבא אומר מישאל ואלעזר היו שהיו עוסקין בנדב ואביהוא". ואם כן, בין למד ובין למד היו הטמאים כאלו שעסקו במצוה, ואיתא בחז"ל (אבות פ"ד, מ"ב): "מצוה גדרת מצוה", והשטנה שלהם היתה, לא יתכן שגבלו שענינו מצוה נפסיד מצוה, הרי מצוה גדרת מצוה, ולכן לא שייד שנפסיד קרבן פסח.

בית ישראל להבה (יוש"ק בהעלותך תשכ"ח
בקידוש)

אִישׁ אִישׁ כִּי יִהְיֶה וּגו' בְּדֶרֶךְ רַחֲקָה לָכֵס וּגו' (ט, י). וּבְרִשׁ"י לֹא שֶׁרְחוּקָה וְדֹא, אֲלֵא שֶׁהִיא חוץ לַאֲסֻפוֹת הַעֲזָרָה.

שח רבינו הבית ישראל מגור זצ"ל: רואים מכאן מוסר השכל, שיכול אדם להיות שרוי בקרוב ממש – ובכל זאת ערוד רחוק מאוד. וכן להיפך, הרי בידוע שמדה טובה מרובה. אם כן, אפילו אחד שרוי במרחקים – כל שלבו כאן, הרי הוא קרוב מאוד.

עוד הוסיף ה'בית ישראל' ואמר: מכאן את
וראים, עד כמה עשוי פסיעה אחת לקבוע את
גורלו הרוחנית של האדם. כי הנה איש זה מוגדר
כמי ששוריו "בדרך רחוקה", ואע"פ כן בפסיעה
אחת ל'עזרה' פנימה מסוגל היה להקריב פסח עם
כלל ישראל, אלא מכיוון שלא התקרב ונשאר
מרוחק אפי' פסיעה אחת בלבד מאספקת
העזרה שוב אינו יכול להקריב עם כולם ונדרש

פאר ישראלי (ח"א עמ' תנד)

במשנתו של רבינו

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה וְאַבְיָה יֶרֶק בְּפָנֶיהָ הֲלֹא תִכְלֹם שִׁבְעַת יָמִים תִּסְגֵּר שִׁבְעַת יָמִים מִחוּץ לַמַּחֲנֶה וְאַחֵר תֵּאֲסֹף (וי' יד):

אמר בזה אדמו"ר הבית ישראל מגור זצ"ל שהעולם מקשים על הא דכתיב 'ותסגר מרים' שאמר הקב"ה ואביה ירק בפינה בפינה הלא תכלם וגו' וכי מה שייכות יש לזה עתה עם אביה ירק בפינה.

אך י"ל, כי מרים עשתה צעקה על אביה על שגירש את אשתו - אמה, ופירש ממנה דברה בחוצפה כנגד אביה, ובפרט שהוא היה אז גדול הדור (שמו"ר א, יג) וראויה היתה מרים לעונש שעברה על כיבוד אב שלא בדין, רק מחמת שנטול משה רבינו ע"ה אחרי שעמדם החזיר את יוכבד אשתו, בדכתיב (שמות ב, א) וַיֵּלֶךְ איש מבית לוי ויקח את פת לוי, ונטול ע"י צעקתו משה רבינו ע"ה, הזכות הזה היה מגין עליה שלא נענשה עבור כיבוד אב, אבל עתה כאשר דברה על משה נגמד נצרתה לוי והיה י"ל הזכות להגין עליה.

זה הכוונה בגמ' (זבחים קא, ב) שלא אמרה משה קרוב הוא, אלא משה זר, היינו שזכותו שהיה מגין עליה (עך-עכשיו) נעשה עתה זר אצלה, ולא יכול עוד להגין עליה על שצעקה על אביה, לכן אמרה עתה התורה 'ואביה ירק וידק בפניה' שעתה צריכה לקבל עונשה על שצעקה על אביה ולא קיימה כיבוד אב, וגם צריכה להינעש על שדברה עתה במשה, אך דיו לבא מן הדין להיות כנדון הלא תכלה שבעת ימים (ב"ק כה, א). ע"כ מדבריו מרן רבינו הבית ישראלי זצ"ל.

ליקוטי אש (הרה"ח רבי אברהם אוסטרעלינקער זצ"ל, עמ' קנ"ב)

מאוצר כתביו ומכתביו

אִישׁ אִישׁ כִּי יִהְיֶה טָמֵא לְנֶפֶשׁ
אוּ בְדֶרֶךְ רַחֲקָה (במדבר ט, ט)

ונכון לזכור ימים מקדם
בראותך חסידים ואנשי מעשה
עוסקים בתורה ובחסידות
והגענעים לזה יעודדו אותך
להחזיק מעמד בארצות הניכר
ועוד תזכה לעלות לארצה"ק
ותוכל לומר לירושל אבותי
אני חוזר ותראה לקבוע לך
ערים קבועים לתורה ותגדל
אותך ואת ב"ב ואת יו"ח
שילכו בדרך התורה והשי"ת
יעזרו לך בזה.

מכתב קודש לר' יוסף
מאיר זיידל ז"ל (באדיבות ר'
י. ו. תשנ"ח)

[illegible]

חומת ישראל

גדרים וסייגים לביצור כרם ישראל

לפנות בוקר בהיכלו (א')

"וועלטן זאלסט דו פארלייגן - פארטאגס זאלסט דו אויפשטיין"

פני חייליו הנאמנים היה הרבי ניצב, כדבר שבשגרה, בחזית מרפסת ביתו הצופה לבית המדרש, ומביט במשכימי הקום המזדזים לבוא. כך התפתחה לה בירושלים שלפני ארבעים-חמישים שנים הוויה רוחנית מיוחדת במינה, 'פארטאגס' בהיכלו של הרבי מגור, שמשכה אליה כאבן שואבת בחורים ואברכים ברי-דעת, שחלקם לא השתייכו במקור לעדת חסידי גור.

רבים מאלו שטעמו פעם אחת את האווירה העילאית הזו לא ויתרו לעצמם עד שהפכו את ה'פארטאגס' בצל הרבי לשגרת חיים קבועה ומדוממת. יום בו הם החמיצו את השעות היקרות האלו היה בלתי נסלח מבחינתם. כל 'פארטאגס' היה עבורם כאוצר פלאים רוחני, שאם ייתן להם איש את כל הון ביתו בעדו בוז יבזו לו.

'המבשר' קהילות (כ"ז שטשענ"ז, מתוך 'הארכיון היהודי')

רבינו הבית ישראל זי"ע ב'שפאציר' לפנות בוקר ברחובות ירושלים

פארטאגס... מלה שהפכה תחת שרביטו של הרבי ה'בית ישראל' זי"ע לעולם ומלואו. עולם של הוויה עילאית מחשמלת, רווי מסתורין וסיפורים טמירים, מושגים מרתקים וביטויים גוראיים נוקבים. עולם שכל-כולו כיסופין וערגה של חסיד להתאבק בעפר רבו, לחטוף עוד רגע, עוד הצצה קצרה, עוד שהייה שערכה לא יסולא בפז בארבע אמותיו של רבי. מיום עלותו על כס ההנהגה קידש הרבי ה'בית ישראל' מלחמה בשיטה המאוחרת, ועורר את חסידיו ללימוד תורה בהשכמה, בשעות שהעולם טרם התעורר לשגרת החולין שלו. "וועלטן זאלסט דו פארלייגן - פארטאגס זאלסט דו אויפשטיין" (עולמות תהפוך - בשחר תשכים), כך התבטא הרבי באוזני אחד מחסידיו כשעורר אותו להשכים קום בקביעות וכמצביא דגול הסוקר את

על הצדיקים ועל החסידים

חסידים בני עליה והתקשרותם לרבינו זי"ע

הגה"ח רבי אברהם יוסף פסח (פסחוביץ) זצ"ל

י"ח סיון תשי"ג

תורה, וניחון במידת הענווה.

זכה לקבל מכתבים רבים אשר נתפרסמו גם בין החסידים, מאת רבינו ה"בית ישראל" זי"ע, אשר חיבבו והוקירו מאוד, ובמכתביו אף כתב לו מדברי התורה שאמר בשולחן הטהור.

מפורסם ביותר הוא מכתבו אשר כתב אליו לאחר פטירת אביו ה"אמרי אמת" ובו מתנה הוא את שברון לבו על הלקחו לישיבה של מעלה, ומתאר את גודל מסירות נפשו וגופו, להכניס דברי תורה ויראת שמים בלב שומעיו, ובפרט בליבות הצעירים. (המכתב פורסם במדור 'מגניז הקודש' בגיליון י"ח - ערב חג השבועות).

ביום י"ח לחודש סיון תשי"ג נלב"ע, ונטמן בבית"ח שומרי שבת בבני ברק.

בחיוו הדפיס את ספרו "מי באר", ולאחר פטירתו הוציאו צאצאיו לאור את ספרו "באר מים" על חמישה חומשי תורה. מרן ה"בית ישראל" אמר על ספרו, שיש בו דברים טובים.

תולדותיו בספר באר מים באדיבות אוצר החכמה

רבי אברהם יוסף זצ"ל, נולד בעיר קאליש שבפולין, לאביו החסיד רבי מנחם מנדל ז"ל, מחסידי גור.

בנערותו כבר היה כלי מחזיק ברכה, וקיבל בלהט ובאש יוקדת חינוך והדרכה בדרכי החסידות מבית היוצר של חסידות גור, מאביו אשר הסתופף בצל הקודש רבוה"ק מגור זי"ע.

בבחרותו זכה להסתופף בצל ה"שפת אמת" זי"ע, ולאחר מכן הסתופף בצל ה"אמרי אמת" וה"בית ישראל" זי"ע.

לאחר מלחמת העולם הראשונה היגר לאנטוורפן שבבלגיה, שם כיהן כר"מ והרביץ תורה בכל מרצו וכוחו, והפך את המקום ממדבר שממה רוחני, למקום תורה ועבודה ה'. בשנות האימים במלחמת העולם השנייה, בדרכו להימלט לארה"ב שהה בין היתר בעיר ניו, וגם שם רישומו הרוחני היה ניכר ושמו הלך לפניו.

בארה"ב המשיך להרביץ תורה ויראה לתלמידים בדרך ישראל סבא, ביתו היה בית ועד לחכמים, וחסידים ואנשי מעשה היו מבקרים בביתו, ומשתעשעים עמו בדברי תורה וחסידות ובעבודת ה', בדרך פנימיות התורה ודיבוק חברים. בקי היה בש"ס ופוסקים ובכל חדרי